

Crònica de l'acte de presentació dels volums I i II d'*Obra Científica de Pasqual Calbó i Caldés* (Maó, 1752-1817). Institut d'Estudis Catalans, 10 de juliol de 2023.

Van obrir la sessió Alícia Casals, presidenta de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC, i Cristina Rita, presidenta del Consell Científic de l'Institut Menorquí d'Estudis (IME). Cadascuna d'elles, en representació de les entitats que dirigeixen, van presentar les persones que interviendrien i van explicar breument per què els complaïa presentar l'obra de Pasqual Calbó, exponent del cosmopolitisme de la Menorca il·lustrada.

Fot. 1. Alícia Casals i Cristina Rita. Fotografia de Iolanda Guevara.

A continuació, Maria Rosa Massa Esteve, catedràtica de la Universitat Politècnica de Catalunya, va fer una breu explicació dels tractats de matemàtiques de l'època adreçats a les escoles de militars per situar en context el primer volum de l'obra presentada: *Tractats de matemàti-*

ques pures. En la transició de l'antic règim a la societat burgesa, Pasqual Calbó i Caldés esdevingué amb aquest volum un propulsor de la formació tècnica de la joventut menorquina il·lustrada.

Fot. 2. Maria Rosa Massa, Antoni Roca Rosell i Marta Jordi Taltavull. Fotografia de Iolanda Guevara.

Després, Marta Jordi Taltavull, coordinadora científica de l'IME i autora, va explicar les raons que havien dut a formar l'equip de treball que s'ha fet càrrec d'escriure i editar l'obra. El fet és important perquè es tracta de transcriure i analitzar uns manuscrits escrits en català que fins a l'actualitat no s'havien editat i que romanien com a apunts per a les lliçons que impartia Pasqual Calbó i Caldés en cases particulars o en acadèmies.

A continuació, Antoni Roca Rosell, membre de l'IEC i coordinador de l'edició, va exposar la confluència dels aspectes artístics i científics de Pasqual Calbó i Caldés que han fet possible l'existència d'aquest manuscrit amb trets artístics, objecte d'estudi, que l'autor utilitzava amb una finalitat eminentment docent.

Per acabar la presentació, Santiago Vallmitjana Rico, catedràtic de la Universitat de Barcelona i autor, intervingué com a expert en l'estudi d'instruments antics de laboratoris de física per explicar el segon volum de l'obra presentada, que porta per subtítol *Física experimental i matemàtica*. El conferenciant mostrà diferents dibuixos d'instruments fets per Pasqual Calbó i Caldés i els comparà amb d'altres per fer-nos veure que la faceta artística de l'autor millorava considerablement els dibuixos similars d'altres tractats de l'època.

Fot. 3. Marta Jordi Taltavull i Santiago Vallmitjana Rico. Fotografia de Iolanda Guevara.

Els autors van anunciar que estan treballant en el tercer i darrer volum de l'obra i que, si no hi ha novetat, esperen presentar-lo durant el curs 2023-2024. Tot cloent l'acte, el nombre públic assistent va aplaudir llargament la notícia i es va congratular per la feina realitzada. La sessió es pot seguir a l'enllaç: <https://youtu.be/OAdwBQFM0zM>.

Iolanda Guevara Casanova
Departament d'Educació de la Generalitat de Catalunya
Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)